

2023

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti
Központja és Családsegítő Szolgálat Csorvás
Területi Iroda beszámolója a 2023. év
tevékenységéről

TARTALOMJEGYZÉK

1	Bevezető	2
1.1	A területi iroda működése a jogszabályok tükrében	2
1.2	Tárgyi feltételek bemutatása	4
1.3	Személyi feltételek bemutatása	4
2	Szakmai tevékenység	5
2.1	Feladatok és célok	5
2.2	Észlelő- és jelzőrendszer működtetése:	6
2.2.1	Az észlelő-és jelzőrendszer által küldött írásos jelzések száma 2023. évben:.....	7
2.3	Gondozási tevékenység.....	9
2.4	A szolgáltatást igénybe vevők SZÁMA 2023. évben (nem halmozott adatok):.....	10
2.5	A szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái 2023. évben.....	15
2.6	Szakmai tevékenység a 2023. év során (halmozott adatok).....	16
2.7	Veszélyeztetett kiskorúak száma 2023. évben.....	17
3	Prevenációs programok és egyéb ellátások.....	19
3.1	Szabadidős foglalkozások 2023. év során:	19
3.2	Szociális juttatások a 2023-es év folyamán.....	21
4	Összegzés.....	22

1 BEVEZETŐ

1.1 A TERÜLETI IRODA MŰKÖDÉSE A JOGSZABÁLYOK TÜKRÉBEN

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény a családsegítési szolgálat feladatkörébe sorolja problémamegelőző funkciót ellátva az észlelő- és jelzőrendszer kiépítését, valamint működtetését. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény olyan preventív és oltalmazó szolgáltatások létrehozására törekszik, mely a családok életébe lehetőség szerint a szükséges minimum szinten történő beavatkozás mellett kíséri figyelemmel a veszélyeztetett gyermekek mindennapjait.

A gyermekvédelmi rendszer működésének 3 fő irányvonala:

- a családban történő nevelkedés elősegítése
- a veszélyeztetettség megelőzése, illetve megszüntetése
- szükség esetén a szülői gondoskodást helyettesítő védelem

A szociális alapszolgáltatások helyi szintű koordinációját az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A szolgálat munkatársai a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetőjének szakmai támogatásával végzik munkájukat.

A gyermekek védelmének alapjait Magyarország Alaptörvényének rendelkezései, valamint a Magyarország által is aláírt és törvényben kihirdetett Gyermekek Jogairól szóló New York-i Egyezmény teremti meg. A gyermekek védelméről, és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a végrehajtásáról szóló, 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet megfogalmazásában a család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységi körébe az alábbi feladatok tartoznak:

- a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos nyomon követése,
- a veszélyeztetett gyermek gondozásának-nevelésének segítése és az ezzel kapcsolatos ügyintézés,
- oktatási-nevelési intézmények gyermekvédelmi feladatának segítése,
- felkérésre környezettanulmány készítése,
- a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetésének kezdeményezése,
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás,

- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadás, vagy az ehhez való hozzájutás megszervezése,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya segítése, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás megszervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében észlelő-jelzőrendszer működtetése,
- rendszeres esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése,
- tájékoztatás nyújtása a lehetséges támogatásokról, az ezekhez való hozzájutás segítése,
- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával a gyermek problémáinak rendezése,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, (válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás),
- az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint hatósági intézkedés kezdeményezése,
- a család harmonikus működésének megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállítása,
- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás biztosítása,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása, illetve továbbirányítása,
- a menedékjogi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítése. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében végzett tevékenységnek a szolgáltatást igénybe vevő érdekében – mások személyiségi jogainak sérelme nélkül –, a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A csorvási lakosság vonatkozásában a járasszékhelyen működő Békéscsabai Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, valamint a speciális szolgáltatásokat (pl.: kapcsolattartási ügyelet, pszichológiai-, jogi tanácsadás stb.).

1.2 TÁRGYI FELTÉTELEK BEMUTATÁSA

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának Csorvás Területi Irodája 2022. október 14. napjától a Csorvás, Kinizsi u. 2. szám alatt, a Védőnői Szolgálat épületében található. Két irodahelyiségben, megújult környezetben látjuk el feladatainkat. A szolgálat helyiségeinek bútorzata, és tárgyi feltételei megfelelőek. Számítástechnikai felszereltségünk tekintetében kizárólagos használattal az intézmény dolgozói számára egy asztali számítógép, egy notebook, egy többfunkciós nyomtató, továbbá flottás mobiltelefon áll rendelkezésre. A két családsegítő irodája az emeleten kapott helyet. A kliensek fogadására, valamint pszichológiai tanácsadás igénybevételére a földszinti iroda nyújt lehetőséget. Az esetkonferenciák és jelzőrendszeres megbeszélések lebonyolítása a Polgármesteri Hivatal irodahelyiségében zajlik. A kliensek a Védőnői Szolgálat előterében várakozhatnak, bár az előzetes időpontkérés gyakorlatával ügyfeleinket azonnal tudjuk fogadni. A helyi lakosság által felajánlott ruhaadományok válogatására folyamatosan van lehetőség. Mozgáskorlátozott ügyfeleink számára rendelkezésre áll mozgáskorlátozott feljáró. A szolgálat falain kívül végzett segítő tevékenységek rugalmasabb elvégzéséhez, - mint például családlátogatások, környezettanulmány készítése - kettő darab szolgálati kerékpár áll rendelkezésre a családsegítő munkatársak részére.

1.3 SZEMÉLYI FELTÉTELEK BEMUTATÁSA

2023. évben is 2 fő családsegítő munkatárs látta el a Szolgálat szakmai tevékenységét, Benkőné Labancz Ilona és Sarkadi Andrea személyében. Speciális szolgáltatás keretében Hajzer Gábor pszichológus biztosítja a pszichológiai tanácsadást klienseink részére. Elsősorban a gondozott családok vehetik igénybe a szolgáltatást, különösen azok, akiknek gyámhatósági határozatba foglalt feladatként írják elő a pszichés támogatást, azonban igény és szükség esetén az órakereten belül külsős ügyfelek részére is igyekeznek segítséget nyújtani a szakember.

Ingyenesen elérhető jogi tanácsadást biztosít speciális feladatellátás formájában a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ Dr. Vári Ádám személyében, aki előzetes telefonos időpont egyeztetés alapján szolgálatunk irodájában fogadja a jogi segítséget kérőket. A hatósági esetek ellátását a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 2 esetmenedzser munkatársa, Halmágyiné Buday Erzsébet és Makádi Fruzsina koordinálja.

2 SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

2.1 FELADATOK ÉS CÉLOK

Intézményünk a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget igyekeznek nyújtani az igénybevevők önálló életvitelének és készségeinek megőrzéséhez, erősítéséhez.

Legfőbb alapelvünk az emberi méltóság tisztelete, az önkéntesség, az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott átfogó szemléletű segítségnyújtás, valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés. Szolgálatunk tevékenységének lényeges eleme, hogy a településünkön élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek a megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

A leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkező támogatással lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását. Ezért fontos a gyermekjóléti szolgáltatások prevenció

tevékenysége, mely véleményünk szerint a szolgáltatás egyik legfontosabb eleme, ezáltal megelőzhetővé válik a gyermek szakellátásba kerülése. Így tudunk leginkább a jogszabály által előírt feladatunknak eleget tenni, vagyis annak, hogy elősegítsük a gyermekek családban történő nevelkedését, támogassuk a gyermekek szocializációját, és meggátoljuk a veszélyeztetettség kialakulását. Ebben a prevenciós feladatellátásban van óriási szerepe a gyermekvédelmi jelzőrendszernek.

Munkánknak irányt ad a szociális munka etikai kódexe. Szolgáltatásunkat nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával látjuk el. Szakmai tevékenységünk során a titoktartást és az információk felelős kezelését biztosítjuk.

Munkánk során tudatosan vállaljuk:

- a szociális munka etikai kódexében rögzített normák betartását,
- önismeretünk, és a személyiségünk folyamatos fejlesztését,
- szakmai tudásunk folyamatos gyarapítását,
- a kliensek problémamegoldó kapacitásának fejlesztését,
- a hátrányos helyzetűek és kisebbségben élők társadalmi képviseletét,
- a társadalmi normák, értékek közvetítését a kliensek felé,
- a társadalmi szolidaritás erősítését.

2.2 ÉSZLELŐ- ÉS JELZŐRENDSZER MŰKÖDTETÉSE:

Az intézményrendszer átalakításakor fontos célként került meghatározásra a gyermekvédelmi jelzőrendszer megerősítése, mely magában foglalja a szolgálatok ilyen irányú tevékenységének megerősítését, valamint a jelzőrendszeri tagok feladat ellátási kötelezettségének nyomatékosítását. A hatékony jelzőrendszeri munka érdekében fontos és egyértelmű szabályozás szerint a jelzőrendszer egyetemes, amely a gyermekek mellett a felnőttekre is kiterjed. A feladatellátás iránymutatásául minden évben jelzőrendszeri intézkedési terv készül.

A szolgálat intézményi kapcsolatai:

- Békés Vármegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala
- Család- és Gyermekjóléti Központok

- Család-és Gyermekjóléti Szolgálatok
- Rendőrség
- Polgármesteri Hivatal
- Helyi és megyei oktatási intézmények
- Védőnői Szolgálat
- Egészségügyi alapellátást végzők
- Békéscsabai Járásbíróság
- A településen működő, szociális szférában tevékenykedő civil szervezetek.

Segítő munkánk hatékonyságát növeli és a jelzőrendszer magas szintű működtetését biztosítja a különböző foglalkozási ághoz tartozó szakmai képviselőkkel folytatott rendszeres kommunikáció és együttműködés. Ez a kooperáció akkor tud megvalósulni, ha kölcsönös tiszteletre, együttműködési készségre, empátiára és egymás iránti nyitottságra alapul, így a csoportdinamika valóban a közös célt fogja szolgálni. Ez a közös munka a 2023-as év folyamán, mint ahogyan a korábbi években is, megvalósult. A szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszélések, esetkonferenciák, és éves szinten minimum 6 alkalommal szakmaközi megbeszélések formájában. Szakmaközi tanácskozásaink célja többek között a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok feladatainak és felelősségének hangsúlyozása, az együttműködés elősegítése és hatékonyabbá tétele. A jelzőrendszer tagjai kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy jelzéseiket írásban tegyék meg, és azok formai és tartalmi követelményei megfelelőek legyenek.

Az esetmegbeszéléseken feltárjuk a veszélyeztetettséget előidéző okokat és ezek megoldására közösen teszünk javaslatot. A gyermekjóléti szolgáltatás fontos feladata az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

2.2.1 AZ ÉSZLELŐ-ÉS JELZŐRENDSZER ÁLTAL KÜLDÖTT ÍRÁSOS JELZÉSEK SZÁMA 2023. ÉVBEN:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	9
- ebből védőnői jelzés	(5)
Köznevelési intézmény	2
Rendőrség	0
Önkormányzat, jegyző	4
Család- és gyermekjóléti központ (iskolai és óvodai szociális segítő - középiskola)	1
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	1
Állampolgár	2
Összesen	19
A jelzésekkel érintett személyek száma	16

2023. évben az előző évhez képest ismét csökkent a jelzések száma. Ami egyezést mutat a 2022-es évvel, az az, hogy a legnagyobb arányban beérkező jelzések az egészségügyi szolgáltatóktól érkeztek, viszont nem a gyermekorvostól, hanem kórházból és védőnői szolgálattól. A korábbi évben elhanyagolással (rendelésre szülő nélkül érkező gyermek, tankötelezettségét nem megfelelően teljesítők gyakori megjelenése) kapcsolatos jelzésekkel szemben 2023-ban újszülött hazaadhatósága, gyermekkorú alkoholmérgezés, fiatalkori gravititás gyanúja, rendezetlen jogállás, elhanyagolás, várandós lakhatási körülményei miatt érkezett jelzés szolgálatunkhoz. Az elmúlt évben a köznevelési intézményből érkezett jelzések nem iskolai hiányzás, hanem családon belüli bántalmazás gyanúja merült fel.

A védőnői szolgálatnak a gyermekvédelem rendszerében igen fontos és kiemelt szerepe van. A korosztályba tartozó gyermekek családjával ők állnak szoros kapcsolatban, így a veszélyeztetésről is általában ők értesülnek először. Elengedhetetlenül fontos, hogy a védőnő a tudomására jutó tényezőkről azonnal értesítse a Szolgálatot, hogy az meg tudja tenni a megfelelő lépéseket. Hasonlóképpen, amennyiben a Szolgálat felé érkezik az első jelzés, továbbítjuk azt a védőnők felé, így több ponton tudunk támaszt, segítséget nyújtani a családnak. Az elmúlt évben is kiemelkedő volt a védőnői szolgálattal való együttműködésünk, különösen

2022. év októbere óta a felmerülő problémák esetén azonnal tudunk konzultálni egymással, így több családnak tudtunk közös összefogással segítséget nyújtani. Feladat ellátásunkat és együttműködésünket a védőnőkkel nagymértékben támogatja, hogy szolgálataink egy épületben, szomszédos irodákban kaptak helyet. 2023-ban 5 alkalommal tett írásbeli jelzést a területi védőnői szolgálat. A jelzések egy várandóst, majd újszülöttjét, valamint két 3 év alatti testvérpárt érintettek. A 3 gyermek nevelőszülőnél történő elhelyezéséről döntött a Békés Vármegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya.

A bejövő jelzések súlyosságát mérlegelve sürgős esetben a lehetőség szerinti legrövidebb időn belül kapcsolatba lépünk a bejelentést küldő intézménnyel vagy személlyel, illetve a „jelzett” és veszélyhelyzetbe került családdal, személlyel.

Éves szakmai tanácskozás

2024. február 12.

A Gyvt. 17. §-a és az Szt. 64.§ (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében a család – és gyermekjóléti szolgálat minden év február 28. napjáig tanácskozást szervez, és minden év március 31. napjáig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, amely az éves szakmai tanácskozáson elhangzottakra épül. Az éves tanácskozáson a helyi és járási illetékességű jelzőrendszer tagjai vesznek részt és számolnak be 2023. évi szakmai munkájukról, valamint értékelik a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer működését, az együttműködés hatékonyságát. A tanácskozás célja, hogy a jelzőrendszeri tevékenységet átfogóan értékelje, valamint, ha szükséges, a következő évre vonatkozóan kijelölje a lehetséges fejlesztési irányokat. A jelzőrendszeri tagok által előzetesen megküldött írásos értékeléseket, az előző év szakmai tapasztalatait, valamint a tanácskozáson elhangzó véleményeket, javaslatokat figyelembe véve készül el az éves jelzőrendszeri intézkedési terv, annak érdekében, hogy a gyermekeket veszélyeztető tényezők felismerése, jelzése és a felmerülő problémák kezelése minél hatékonyabban tudjon megvalósulni az előttünk álló évben is.

2.3 GONDOZÁSI TEVÉKENYSÉG

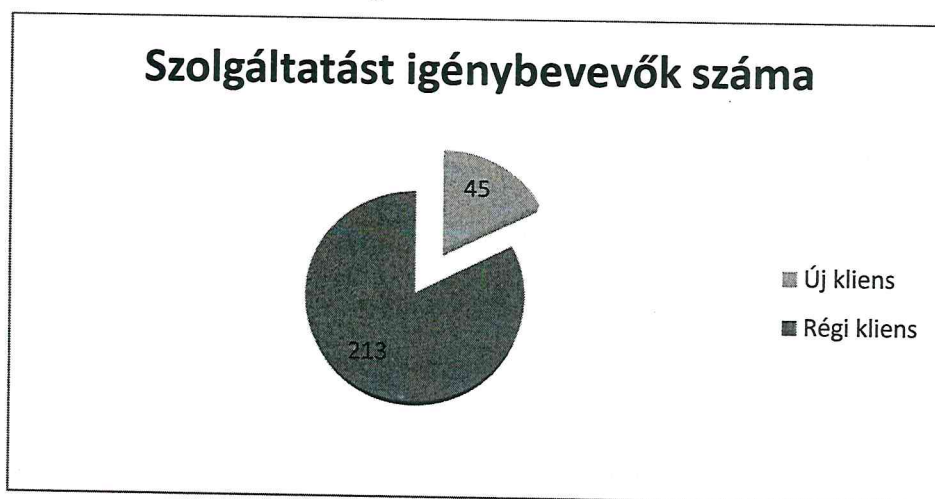
A jogszabály szerint, a Szolgálatnál dolgozó családsegítő munkatársak együttműködési megállapodás megkötését követően havi minimum háromszori találkozás keretein belül végzik

a segítő tevékenységet, melyet az esetenaplóban dokumentálnak, valamint az ügyfélfogadási időben jelentkező egyszeri esetkezeléssel megoldható problémákkal érkező kliensekkel végeznek szociális szakmai tevékenységet.

Az intézmény szolgáltatásait minden Csorvás város közigazgatási területén lakhellyel és tartózkodási hellyel rendelkező lakos, valamint a városban tartózkodó hajléktalan személy igénybe veheti. A szolgáltatást igénybevevők teljes számának továbbra is jelentős részét az együttműködési megállapodás keretein belül gondozott esetenaplós családok teszik ki, azonban az elmúlt évekhez hasonlóan 2023. évben is gyakran keresték fel szolgálatunkat időskorú személyek ügyintézésben kérve segítséget, illetve nem csak idősök fordulnak szolgálatunkhoz tanácsadásért jogi ügyekben, pszichológiai kérdésekben, gyámhivatali, bírósági ügyek intézésében. A mögöttünk álló hónapokban jellemzően egyre nagyobb számban érdeklődtek a pszichológiai tanácsadás speciális szolgáltatásunk iránt. Az ellátott családok közül 24 családban élnek veszélyeztetett kiskorú gyermekek a 2023-as évben.

A forgalmi napló adatai alapján a szakmai tevékenység száma (éves forgalom, halmozott adat): 1798 fő

A szolgálatot felkeresők száma 2023. évben 258 fő volt, ebből 45 fő először járt az intézményben, és 213 fő tartozott a régi klienseink közé.

2023. évben az ellátottak számára vonatkozó adatok

2.4 A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK SZÁMA 2023. ÉVBEN (NEM HALMOZOTT ADATOK):

1. A szolgálatnál megjelent személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
Férfi		4	2	6	6	1	0	6	0	0	25
Nő		1	3	8	9	1	1	17	2	0	42
Összesen		5	5	14	15	2	1	23	2	0	67

Nem együttműködési megállapodás alapján	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
Férfi		5	10	12	5	3	3	7	10	15	70
Nő		4	11	13	4	3	6	38	14	28	121
Összesen		19	21	25	9	6	9	45	24	43	191

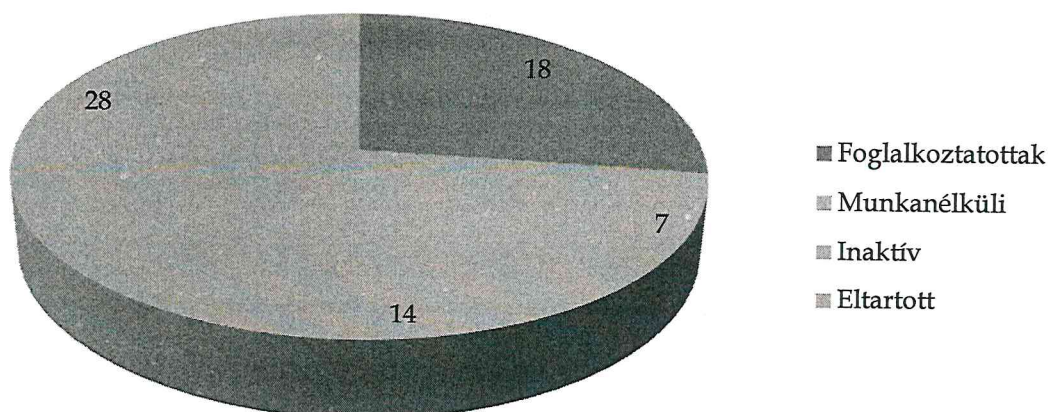
Összehasonlítva az együttműködési megállapodással és a nem együttműködési megállapodás alapján megjelent személyek számadatait, megállapíthatjuk, hogy az előző évhez viszonyítva kis mértékben csökkent a száma a nem együttműködési megállapodás alapján jelentkezőknek.

Továbbra is elsősorban a 35-49 éves korosztályba tartozó nők keresték fel szolgálatunkat, jellemzően adományosztás és egyéb ügyeik intézése kapcsán.

A megállapodással gondozott kliensek száma a 6-13 éves, valamint a 14-17 éves korosztályt érinti, ezen belül a nők és férfiak aránya közel azonos, ez az érték az ellátásban részesülő gyermekek számát tükrözi vissza. A gondozási esetek több mint 90%-ában kisgyermeket és kamaszokat nevelő családok az érintettek, valamely veszélyeztető tényező kialakulása miatt. Az ellátott családok tekintetében a 35-49 éves korosztályba tartozó nők és férfiak állnak a következő legmagasabb értékekkel a megoszlásban, ők alkotják a gondozott gyermekek szüleit.

2. Gazdasági aktivitás szerinti megoszlás az együttműködési megállapodással rendelkezők körében:

Gazdasági aktivitás

A fenti diagram az esetnaplós kliensek gazdasági aktivitás szerinti megoszlását szemlélteti, mely az előző évek számadataival közel azonos egyezést mutat.

- * A szolgáltatásokat igénybe vevők együttműködési megállapodás alapján **67 fő, melyből 28 fő az eltartott** – a még szüleikkel együtt élő, leginkább köznevelési intézményben tanuló – gyermek.
- * A **14 fő inaktív** gazdasági státuszú kliens, a felvétel időpontjában kereső tevékenységet nem folytattak, de keresettel, jövedelemmel rendelkeztek, így
 - a saját jogú nyugellátásban, nyugdíjszerű ellátásban, járadékban részesülők,
 - a hozzátartozói jogon folyósított nyugdíjban vagy egyéb ellátásban részesülők,
 - a gyermekgondozás (nevelés) címen ellátásban részesülők,
 - a munkanélküli-ellátásban részesülők, akik nem minősülnek munkanélkülinek (pl. nem keresnek munkát),
- * A **18 fő foglalkoztatott**, munkahelyét tekintve egyre kevésbé jelenti a közmunkaprogramon belüli foglalkoztatást. A gondozott családok foglalkoztatása egyre inkább a munkaerőpiacon valósul meg.
- * A **munkanélküliek** száma **7 fő** az adatfelvétel időpontjában.

3. Együttműködési megállapodással szolgáltatást igénybe vevő személyek száma legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Iskolai végzettség

Fő

Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	31
Általános iskola nyolc osztálya	22
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	8
Befejezett szakközépiskola	5
Befejezett gimnázium	0
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	1
Összesen	67

Iskolai végzettség alapján elmondhatjuk, hogy a kliensek többsége nyolc általános vagy 8 osztálynál kevesebb végzettséggel rendelkezik, ami alatt természetesen legnagyobb részt az óvodás és általános iskoláskorú gondozott gyermekek értendők. Az általános iskola 8 osztályt végzettek többségét a gondozott gyermekek szülei teszik ki.

A szakiskolai és annál magasabb végzettséggel rendelkező klienseink aránya kis mértékben tér el a 2022-es év adataitól, és jelenleg is van a gondozott családok között olyan, ahol a szülő a munkavégzése mellett képzésben részesül. Az alacsony iskolai végzettség, gyermeknevelési problémák, a szülők munkaerőpiacon való érvényesülése negatív alkotóelemeit képezheti, azonban az elmúlt időszakban az a tapasztalat, hogy a kereső tevékenységet már nem a közfoglalkoztatásban képzelik el a gondozásban részesülők. A szülők iskolázottsága, foglalkozása a család kulturális háttere meghatározó szerepet játszik a gyermekben kialakult mintákban.

4. A szolgáltatást igénybe vevő családok száma a család összetétele szerint együttműködési megállapodással

Családi összetétel	Családok száma
Egyedül élő	0
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	0
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1–2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	8
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Egy szülő/törvényes képviselő 1–2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	8
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Egyéb	0
Összesen	24

A Szolgálat által gondozott kliensek azonos számadatokat mutatnak a házastársi/ élettársi kapcsolatban, illetve egyedülálló szülőként 1-2 gyermeket nevelők, valamint a házastársi/ élettársi kapcsolatban, illetve egyedülálló szülőként 3 vagy több gyermeket nevelők esetében. A legnagyobb probléma gyakran anyagi természetű, és ez a probléma hatványozódik a több gyermeket nevelők esetében. Az egyszülős családokban sűrűbben fordul elő a gyermekek nevelésével kapcsolatos probléma, hiszen a szülő figyelmét és energiáját nehezebben tudja megosztani gyermekei között.

2.5 A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK HOZOTT PROBLÉMÁI 2023. ÉVBEN

A szolgáltatást igénybe vevő együttműködési megállapodással rendelkező személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma alapján:

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	1	6
Családi-kapcsolati konfliktus	4	10
Családon belüli bántalmazás	2	2
Elhanyagolás	3	6
Gyermeknevelési	8	14
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	0	1
Magatartászavar, teljesítményzavar	2	3
Fogyatékoság, retardáció	0	0
Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	1	4
Szenvedélybetegség	0	0
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	0	2
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	0
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	0	10
Ügyintézésrel kapcsolatos	0	3
Információkéréssel kapcsolatos	0	0
Egyéb	3	5
Összesen	24	66

A főbb problémátípusok vonatkozásában továbbra is a gyermeknevelési problémák szerepelnek az első helyen. A családi- kapcsolati konfliktus, majd az elhanyagolás szerepel a második és harmadik helyen. A családon belüli verbális bántalmazás továbbra is problémát jelent és komoly pszichés megterhelést okoznak a gyermekekben.

A családok életmódjából, a következetlen és elhanyagoló nevelésből adódóan egyre több gyermeknél tapasztalható az agresszív magatartás. Ennek egy része a kielégítetlen szükségletekből, más része a média és a család által közvetített mintákból adódik. A meg nem hallgatott, és magára maradt gyermek az internet világába menekül, és egyre többször szembesülünk az ebből adódó problémákkal. Az anyagi nehézséggel összefüggésben álltak a foglalkoztatási problémák, valamint az emberek egészségi állapotának romlása, mely által bevételük csökkent, kiadásaik pedig megemelkedtek. Nehézségeiket enyhíteni igyekszünk szociális akciók, természetbeni juttatásaink formájában. A kilátástalanság egy adott helyzetből

nagy lelki terhet róhat adott kliensekre, ezért fontos, hogy a családsegítő felismerjen egy-egy ilyen esetet és mentális támogatás formájában megpróbálja a kliens terheit csökkenteni. A személyes kapcsolattartás során fenti problémák megoldására hívjuk fel a figyelmet, és megbeszéljük az áthidaláshoz vezető lehetőségeket. A félévenkénti felülvizsgálat során, ha az esetek többségében nem tapasztaltunk tartós javulást a probléma megszüntetésére vonatkozóan, további fél évre meghosszabbodik az alapellátás. A gyermekvédelmi prevenció elképzelések megvalósításához minden esetben szükség van a szülő együttműködésére is, melynek hiánya sok esetben az erőfeszítések ellenére is eredménytelenséghez vezet. Sajnos éppen azok a szülők nem együttműködők, akiknek a gyermekeikkel gondok vannak (pl. távolmaradás az esetkonferenciáról).

2.6 SZAKMAI TEVÉKENYSÉG A 2023. ÉV SORÁN (HALMOZOTT ADATOK)

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	298	79
Segítő beszélgetés	99	24
Tanácsadás	85	41
Ügyintézéshez segítségnyújtás	402	165
Konfliktuskezelés	5	10
Kríziskezelés	1	4
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - pénzbeli	59	25
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - természetbeni	26	158
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	2	4
Esetkonferencia	11	28
Esetmegbeszélés	45	32
Esetkonzultáció	180	66
Szakközvetítés	6	
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	12	8
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	16	38
Családlátogatás	59	99
Adományközvetítés	492	206
ÖSSZESEN	1798	987

Az elmúlt évben is a szakmai tevékenységek közül első sorban adományközvetítések, továbbá az ügyintézekben nyújtott segítségnyújtás (pl.: tanácsadásért jogi ügyekben, pszichológiai kérdésekben, gyámhivatali, bírósági ügyek intézésében, hivatalos levél értelmezése, nyugdíjkérelmek, stb.) miatt keresték meg Szolgálatunkat az ügyfelek. Munkánk során az információnyújtás mellett fontos szerepet kapott a segítő beszélgetés, tanácsadás. Meglátásunk szerint a gyermeket nevelő családokat elsősorban nem csak a szegénység, depriváltság terheli, hanem mentális és pszichés problémák is. A Szolgálatunkhoz forduló pszichés leterheltséggel élő családok esetében fontosnak tartjuk, hogy képessé és nyitottá váljanak a gondjaik megoldásában való közreműködésre.

A gyermekjóléti szolgáltatást nagyrészt anyagi, megélhetési gondokkal küzdők veszik igénybe, illetve a kliensek ezt hozzák eredendő problémaként, anyagi gondjaikkal magyarázzák életviteli problémájukat. A gondozott családok esetében szakmai tevékenységünk, illetve az esetkezelések jellege nagyban megváltozott. Az utóbbi években egyre több új keletű problémával állnak szemben a családsegítők, melyek pszichésen nagyon megterhelők. Fontos, a családsegítés egyik alapvető feladata a kliensek képessé tétele, ami a gyakorlati munkavégzésünk során annyit tesz, hogy adott feladat önálló elvégzéséhez kell irányt mutatnunk, segítséget nyújtanunk ahelyett, hogy helyettük végezzük el a feladatot, hiszen az utóbbi esetében a probléma eszkalálódása elkerülhetetlen.

2.7 VESZÉLYEZTETETT KISKORÚAK SZÁMA 2023. ÉVBEN

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Szülők, család életvitele	9
Családi szerkezeti	6
Szülő(k) egészségi problémái	5
Gyermek családon belüli bántalmazása	4
Gyermek elhanyagolása	5
Drogfogyasztás	1
Iskolai kirekesztés	1
Magatartás-vagy tanulászavar	3
Kortárs csoport negatív hatása	3
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	22
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	37

A családgondozás során leggyakrabban előforduló problémátípusok a fenti táblázat tükrében:

Az elmúlt évtizedek társadalmi-gazdasági folyamatai egy mindinkább gyorsuló változást idéztek elő. Ezek a folyamatok nagymértékben hatnak a családok helyzetére. Nőtt a válások, a különélések és a házasságon kívül született gyermekek száma. A megváltozott együttélési minták nyomán a család fogalma és egyúttal funkciója is átalakult. A tapasztalat azt mutatja, hogy a társadalom egyre szélesebb köre nem tud lépést tartani a változásokkal, nem – vagy segítséggel is alig – tudja kezelni a nehézségeket. A családok és a gyermekek egyre nagyobb és egyre összetettebb problémákkal küzdenek. Összességében elmondható hogy az elmúlt években stagnált a gyermekjóléti szolgáltatás látókörébe került gyermekek száma. Megfigyelhető, hogy egy-egy eset vonatkozásában nőtt a gondozási időtartam, azonban voltak rövid gondozási idővel megoldódó esetkezeléseink is.

Megnövekedtek a családok terhei, melyek enyhítésére nem állnak rendelkezésre a megfelelő eszközök. Ez esetben az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének hatása még csak ritkán vált ki érezhető változást vagy visszatartó erőt. Jellemző, hogy a családokban a problémák egyre inkább halmozottan jelennek meg, melyekre a gondozási folyamat során derül fény. A gondok eredete, oka az összetettségük miatt egyre nehezebben meghatározható, így a megoldás felé vezető hatékony módszerek megtalálása és megvalósítása sem könnyű feladat.

A gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. Azonban önkéntes megkereséssel kevésbé, elsősorban a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerülünk kapcsolatba a családokkal, másodsorban a Gyámhivatal írhatja elő meghatározott időre alapellátásban történő gondozásukat. A perifériára sodródott családok közül vannak, akik büntetésként élik meg azt a szolgáltatást, amely a segítségükre lenne hivatott.

A gyermeket veszélyeztető helyzetek súlyosabb formái közé tartozik a családon belüli erőszak, ezen belül a gyermekbántalmazás. A bántalmazással kapcsolatba kerülő segítő szakemberek feladata nehéz, mivel a fizikai bántalmazást felismerni nem könnyű, a bántalmazás tényét az érintettek gyakran eltitkolják, a bántalmazásra utaló jelek pedig sokszor nem egyértelműek. A fizikai bántalmazás megnyilvánulhat egyedi vagy ismétlődő eseményekben. A családon belüli bántalmazás kérdésében nehéz konkrét adatokkal szolgálni, hiszen ezek a cselekmények nagy része látenciában marad. A tudomásra jutást akadályozó tényezők gyakorta az áldozatok szégyenérzete, félelemérzete az újabb bántalmazástól, az anyagi függés, a kiszolgáltatottság érzete, az önállótlanosság.

A gyermekek családon belüli bántalmazása elsősorban nem fizikai, hanem inkább lelki-érzelmi jellegű, amely pszichiátriai betegségekkel, valamint a szegénységgel küzdő családokban fordul elő. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalata az, hogy a gyermekek esetenként a párkapcsolati erőszaknak akaratlanul is szemtanúivá és/vagy résztvevőivé válnak. A családon belüli erőszakot követően a családsegítőnek oly módon kell krízist kezelni, amely megakadályozza a bántalmazott fél további abúzusát.

2023. évben egy alkalommal került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, melyet a szülők írásbeli lemondó nyilatkozata előzött meg. A hatósági intézkedés két kiskorú gyermeket érintett.

3 PREVENCIÓS PROGRAMOK ÉS EGYÉB ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 38. § (1) és 39. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekjóléti szolgálatok feladata a veszélyeztetettség megelőzése. A 39. § (2) bekezdés *d)* pontja konkrétan megnevezi a szabadidős programok szervezését, mint a veszélyeztetettség megelőzésének eszközt.

A szabadidős programok szervezése, kivitelezése, valamint az ezekhez való hozzájutás segítése az elsődleges prevenció egyik legfontosabb eszköze. Amennyiben a gyermeknek értelmes elfoglaltságot tudunk kínálni a szabadidejére a csavargás, csellengés helyett, akkor nagyobb az esélye arra, hogy ne váljon devianciára hajlamos csoport tagjává. Megtanulja az idejét hasznosan eltölteni, lehetőséget kap egy másfajta értékrend elsajátítására, kortárs és egyéb segítő kapcsolatainak kiépítésére az iskolán kívül is, és megtanul kommunikálni. Mindezeket úgy tudjuk nyújtani neki, hogy nem direkt módon „oktatva”, hanem a saját élmény megtapasztalásán, valamint a kortárs csoport ráhatásán keresztül indirekt módon válik sajátjává. Az sem elhanyagolható hatás, hogy ezek a gyermekek megtapasztalják a közösséghez tartozás élményét is. Sok hátrányos helyzetű gyermekre jellemző az, hogy nem fogadják el őket, peremhelyzetben vannak a csoporton belül, saját közegükben verődnek össze, ami még inkább fokozza az elszigetelődésüket. Gyermekvédelmi szakember vezetésével jó irányba befolyásolható ez a folyamat is.

3.1 SZABADIDŐS FOGLALKOZÁSOK 2023. ÉV SORÁN:

A szabadidős programok felüdülést, emocionális, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújtanak a gyermekeknek, a játékon keresztül nevelnek az egészséges életre, a szabadidő hasznos eltöltésére. Ezáltal egy újfajta jó kapcsolat alakulhat ki, ami jelentősen hozzájárulhat a családgondozás sikeréhez. Az előző évhez hasonlóan 2023. évben is sikerrel kerültek megrendezésre játszóházaink.

Játszóház

Helyszín: a Családsegítő Szolgálat irodája, játszótér

Dátumok: 2023. április 12. – Húsvéti Játszóház
2023. május 9. – Anyák napi Játszóház

Szünnidei Játszóház:

2023. július 13.

2023. július 26.

Kerékpártúra

2023. július 17.

2023. augusztus 3.

A szabadidő hasznos eltöltésére, a gyerekekkel való kötetlen beszélgetés megvalósítása céljából szerveztük a játszóházakat, melyben a gondozott családok gyermekei vettek részt. A felkínált szabadidős programok közül a legkedveltebb a fejlesztő társasjátékok, labdajátékok, activity volt, mely önfeledt szórakozást biztosított a résztvevőknek. A település játszótérén megrendezésre került programunkra arra járó gyerekek is becsatlakoztak. Két alkalommal szerveztünk kerékpár túrát a nyár folyamán, melyet szintén örömmel fogadtak a gyerekek.

„Adni jó” program

Helyszín: Csorvás, Családsegítő Szolgálat *2023. december 4.*

A Mikulás váró programmal egybekötve Családsegítő Szolgálatunk az Élelmiszerbank és az orosházi LIDL által felajánlott adományokat, lisztadományt osztott a rászoruló családok részére, mely az adventi meleg étel osztás helyett valósult meg.

A nehéz anyagi helyzet következményeinek enyhítését célozza az adományok osztása. Ez a szolgáltatás az intézmény alapszolgáltatásai közé tartozik. Szolgálatunk a település segítő szándékú állampolgárainak felajánlásaiból folyamatosan tudott ruhaadományt közvetíteni a rászorulóknak részére a 2023. év során is. Ezen felül több alkalommal vállaltunk közvetítői szerepet bútorok felajánlóinak és klienseink között.

- **Folyamatos ruhaválogatás**

Ruhaadomány gyűjtése és kiadása a beszámolási időszakban folyamatos volt, bár a nagyobb adományok esetében tárolási gondjaink adódnak. Örömmel tapasztaltuk, hogy a helyi lakosság továbbra is adakozó volt az elmúlt időszakban.

- **Lisztadomány**

A MAGOSZ és a NAK által megvalósított „*Magyarok Kenyere 15 Millió Búzaszem*” 2023. évi projekt keretében intézményünk is részesült lisztadományban, melyet a rászoruló családok Mikulás nap közeledtével, örömmel vettek át.

- **Lidl, és Penny adomány**

2023. év során havonta egy alkalommal élelmiszer adományt (pékáru, zöldség, gyümölcs, hús) osztottunk rászoruló családok részére.

- **Mikulás napi adományosztás**

Családsegítő Szolgálatunk az Élelmiszerbank és az orosházi Lidl által felajánlott adományokat, valamint lisztadományt osztott szét 2023. december 4. napján.

4 ÖSSZEGZÉS

Az elmúlt évben vegyes kép alakult ki a gondozottaink tekintetében. Már nem csak a nehezebb sorsú, anyagi nehézségekkel küzdő családok problémái jelentek meg családsegítő szolgálatunk palettáján, hanem látszólag rendezett körülmények között élő családok esetében is segítséget igénylő, vagy esetenként további szolgáltatást kívánó problémákkal találkoztunk. Ezekben az esetekben azonban sokkal hamarabb tudtunk előrelépést elérni. A szülők valódi együttműködésére volt szükség, és közösen gondolkodva és cselekedve sikerült eredményt elérni. Sajnos a régóta gondozásban álló családok esetében azt látjuk, hogy megszokták a szociális rendszer jelenlétét, emiatt kevésbé önállóak. Van olyan család is a látókörünkben, akinek minden tagja igényli a figyelmet és a védelembe vételt valóban biztonságot nyújtó támogatásnak éli meg, és szinte riadalmat keltett bennük az esetleges megszüntetése.

A szülői elhanyagolás új dimenziói jelennek meg. Az utóbbi évek mindenkit érintő problémája az internetfüggőség, ami valóban minden családban és minden családtagra vonatkozóan jelen van, a legkisebbektől a legidősebbekig. Válogatás nélkül ömlik az információ ránk a telefonokból, és beláthatatlan következményeket hagy maga után. Mentális betegségek kibontakozását látjuk egyre nagyobb számban. Kevesebb meghitt beszélgetésre kerül sor a látszólag rendezett körülmények között élő családoknál is, az érzelmileg sérült, multikauzális problémákkal küzdők esetében pedig szinte sohasem tudott megvalósulni. Ilyen körülmények között egyre nagyobb hangsúly helyeződik a gyerekek, de még a szülők részére is a szabadidő hasznos eltöltésére vonatkozó iránymutatásra. A társasjátékok újra felfedezésére, a családi kohézióra gyakorolt hatásának megélésére van égető szüksége mindenkinek. Sajnálatos módon ez a szükséglet nem nyilvánvaló, és nem magától értetődő, hiszen a függőség nem engedi láttatni. Mert látszólag minden rendben, „elvan a gyerek”, és milyen nagyszerű lehetőség volt legalább az interneten kapcsolatban lenni a barátokkal a járvány idején. Azonban a veszélyhelyzet elmúlását követően, mintha nem találtunk volna vissza a személyes kapcsolattartásokhoz. Pedig az ölelést, és az őszinte szemtől szemben beszélgetést nem tudja pótolni az írásbeli üzengetés egymásnak. Az elidegenedés megállítására van nagyon nagy szükség, mert ez a probléma mindenkit érint! Nem elegendő az egyéni élettörténetre, problémára fókuszálni, az emberekkel családjuk, illetve többi kapcsolatuk kontextusában kell dolgozni.

Nehezíti az esetkezelést, hogy egy – egy család kevésbé együttműködő, az igazságot elhallgató, így csökkentve le a számára nyújtható segítség hatékonyságát, hiszen a probléma mielőbbi megoldására lenne szüksége, de ő maga szab gátat saját fejlődésének.

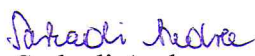
Fontos, hogy el tudjuk fogadtatni munkánk lényegét: nem „problémamegoldók” vagyunk, hanem „útmutatók”, „képessé tevők”, és mindenkinek magának kell kézből tartani, irányítani az életét, még ha ehhez, akkor éppen segítségre is van szüksége.

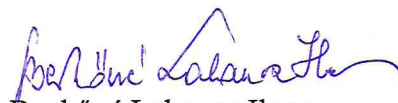
Elkövetkezendő időszak változatlan célkitűzései

- A szolgáltatást igénybe vevő kliensek szükségleteihez igazodva szolgáltatások biztosítása.
- Adomány gyűjtése és továbbítása folyamatosan.
- Továbbképzésen való részvétel, képességek fejlesztése.
- Szervezetekkel, intézményekkel a kapcsolatok ápolása, fenntartása és bővítése.
- Továbbra is kiemelt feladat a jelzőrendszer minél hatékonyabb működtetése.

Csorvás, 2024. január 25.

Készítette:

Sarkadi Andrea
családsegítő munkatárs

Benkőné Labancz Ilona
családsegítő munkatárs

Jóváhagyta:

